

Vyhodnocení plnění

POH LK za rok 2021

POH LK a vyhodnocování jako zákonná povinnost

- POH kraje je zpracován pro období let 2016 až 2025
- schválen ZK dne 26. 1. 2016
- POH LK zpracován tak, aby jej schválilo MŽP (!)
- **závazná část** vyhlášena OZV kraje č. 1/2016 - účinnost od 12. 3. 2016 (všechny subjekty působící na území kraje jsou povinny ji dodržovat)
- zákonná povinnost - **každoroční vyhodnocování** plnění cílů pomocí soustavy indikátorů
 - každé 2 roky musí být do 31. října zpracována **zpráva** o plnění cílů POH kraje, do 15. listopadu zaslat MŽP

Vyhodnocení krajského POH 2021

- zpracovatel ISES s.r.o., Praha (také zpracovatel POH LK)
- použita soustava indikátorů OH - metodika MŽP stanovuje postup výpočtu jednotlivých indikátorů ČR – I.1 až I.35 (některé se na krajské úrovni nevyčísľují / **nehodnotí - 16**), krajské indikátory
- je zveřejněno na [www kraje](http://www.kraje.cz) – pod OŽPZ

Členění dokumentu

- indikátory ČR pro rok 2021 – *kapitola 2.1*
- vývoj vybraných indikátorů ČR v letech 2012 až 2021 – *kapitola 2.2*
- vyčíslení indikátorů POH LK – *kapitola 2.3*
- slovní hodnocení plnění jednotlivých cílů POH LK s použitím indikátorů – *kapitola 3*
- souhrnné hodnocení – *kapitola 4*

- výroky definovány na str. 7 (*nezměněno*)

Stupnice pro hodnocení cílů POH LK – 61 cílů

1 - cíl je plněn (34)

cíl pokračuje, není ukončen, bude hodnocen následně, v hodnocení nejsou výhrady k jeho plnění v daném roce

2 - cíl je plněn částečně (3)

pro splnění formulován konkrétní úkol

3 - cíl není plněn (2)

4 - cíl nebyl posuzován (22)

a) nedostatek údajů pro hodnocení, cíl sledován na úrovni ČR,

b) termín pro hodnocení uplynul

Zdroje dat

- evidence odpadů KÚ (program EVI 9 a ESPI 9)
- nejsou dostupné relevantní údaje k hodnocení cílů pro výrobky s ukončenou životností (*pneumatiky, EEZ, obaly, baterie, ad.*) – okomentováno s použitím veřejně dostupných informací od ELEKTROWIN a.s., Asekol s.r.o., ECOBAT s.r.o., EKO-KOM a.s. ad.

Struktura cílů POH LK

- 61 cílů -

- Program PVO
- KO - tříděný sběr, SKO
- BRO a BRKO
- SDO
- NO
- Výrobky s ukončenou životností – obaly, EEZ, baterie a akumulátory, autovraky, pneumatiky
- Kaly z čistíren komunálních odpad. vod
- Oleje (ropné)
- Zdravotnické a veterinární odpady
- Specifické NO – PCB, POPs, azbest, radionuklidy
- Další odp. – VPŽP a BRO z kuchyní, Fe a neFe kovy
- Síť zařízení
- Přeshraniční přeprava
- Opatření proti „černým skládkám“

Nehodnocené cíle

- **22 cílů**
- výrobky s ukončenou životností – obaly, EEZ, baterie a akumulátory, vozidla s ukončenou životností (autovraky), pneumatiky – *komentáře uvedeny s použitím dostupných informací*
- perzistentní organické látky (POPs) – např. dioxiny, pesticidy, insekticidy (DDT), PCB (cca 50 látek)
- odpady s obsahem přírodních radionuklidů
- přeshraniční pohyb odpadů (kompetence dle zákona MŽP)

Program PVO

- hlavní cíl: **Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů**
- 13 dílčích cílů a) až m)
- PVO nelze nijak kvantifikovat

Aktivity realizované LK:

- Grantový program 8.5 od roku 2017, v roce **2021** byly podpořeny projekty dotací v celkové výši **1,170 mil. Kč**
– př.: 4x reuse, 3x bezobalová prodejna, 2x domácí kompostéry, šicí dílna

Program PVO

- Sbírkový ošacení a vybavení pro domácnost – od r. 2015 2x ročně „Dejte věcem druhou šanci“
- Podpora Potravinové banky Libereckého kraje, z.s. – podpora na provoz **300 tis. Kč** (2018 – 220 tis., od r. 2019 300 tis.)

I.1 Celková produkce odpadů

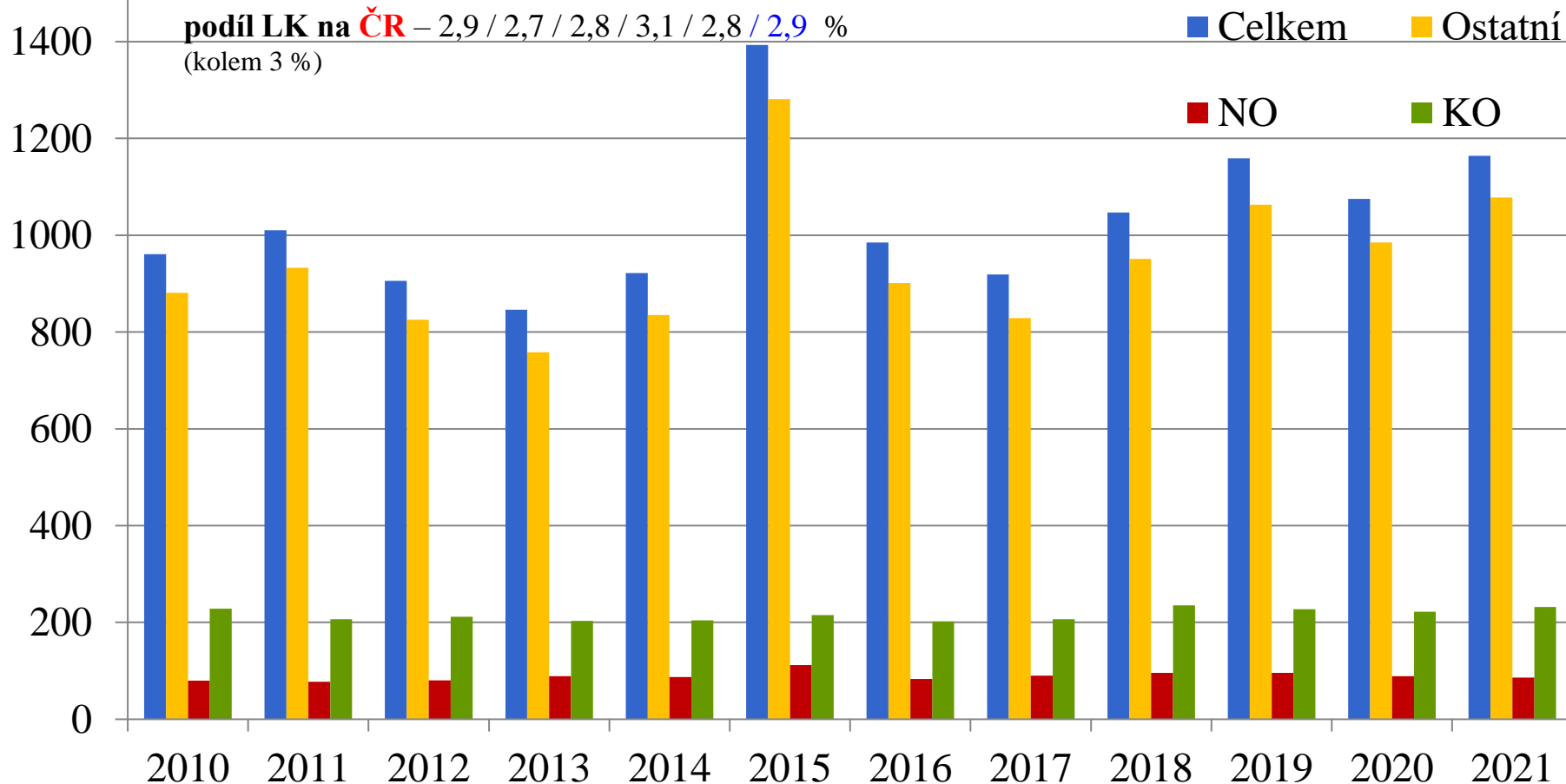
1000 tun rok 2016 / 2017 / 2018 / 2019 / 2020 / 2021

Celková produkce
ČR – 34,2 / 34,5 / 37,8 / 37,4 / 38,5 / **39,9** mil. t
LK - 985 / 919 / 1047 / 1159 / 1075 / **1164** tis. t
podíl LK na ČR – 2,9 / 2,7 / 2,8 / 3,1 / 2,8 / **2,9** %
 (kolem 3 %)

Produkce KO na obyvatele

ČR – 531 / 537 / 544 / **???** / 536 / **562** kg

LK – 460 / 469 / 531 / 512 / 501 / **530** kg

Způsoby nakládání s odpady v LK 2016 – 2021 (I.5-I.8)

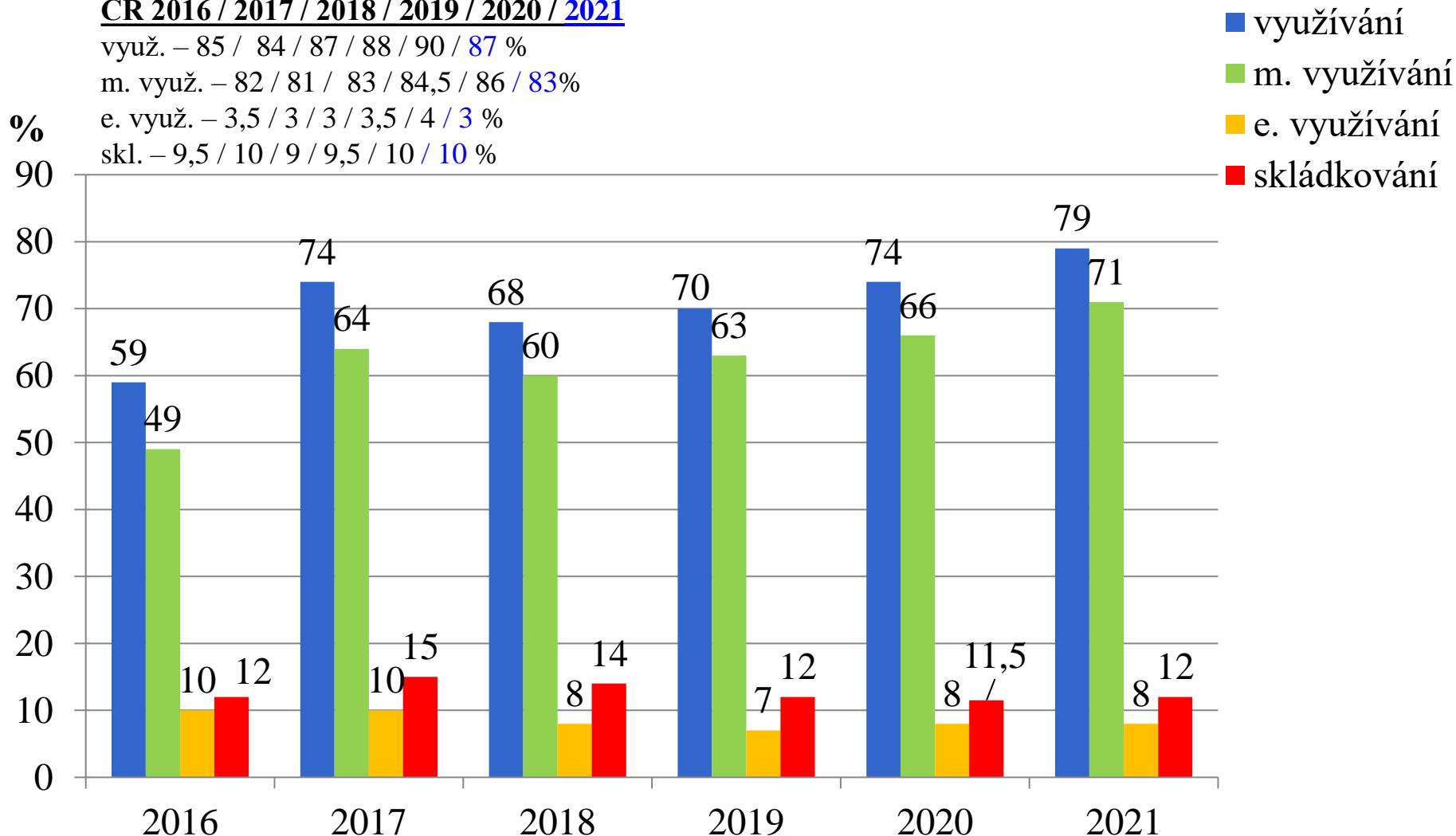
ČR 2016 / 2017 / 2018 / 2019 / 2020 / 2021

využ. – 85 / 84 / 87 / 88 / 90 / 87 %

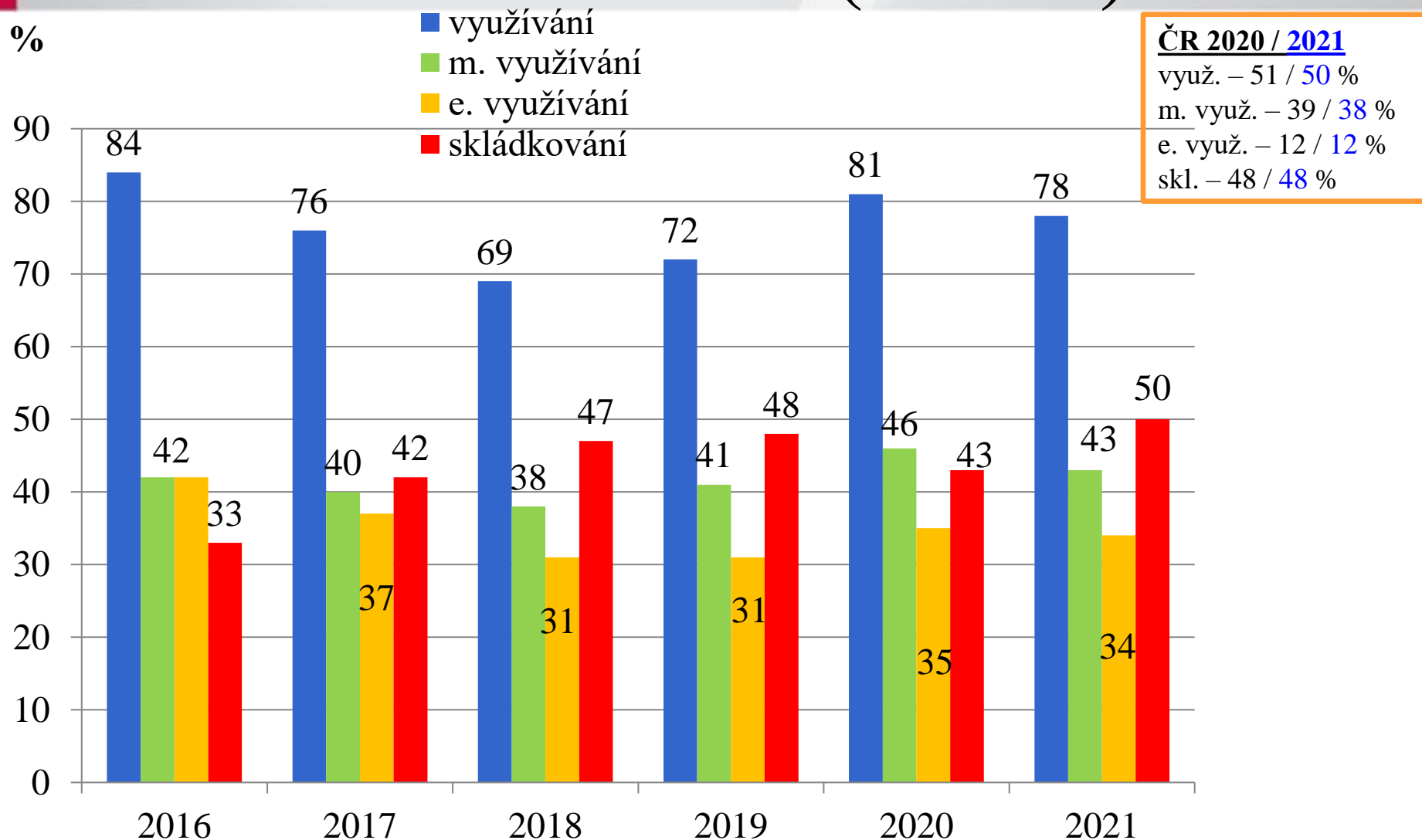
m. využ. – 82 / 81 / 83 / 84,5 / 86 / 83%

e. využ. – 3,5 / 3 / 3 / 3,5 / 4 / 3 %

skl. – 9,5 / 10 / 9 / 9,5 / 10 / 10 %

Způsoby nakládání s KO v LK 2016 – 2021 (I.5-I.8)

Komunální odpady

- **cíl:** Do roku 2020 zvýšit na 50 % hm. úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci u materiálů jako papír, plast, kov, sklo pocházejících z domácností a případně odpady jiného původu, pokud jsou podobné

– 2016 – 46 %

– 2018 – 48 %

– **2020 – 50 %**

- projekt se spol. EKO-KOM a.s.

- ***cíl není plněn***

výsledné hodnoty:

2016 – 42,26 %

2017 – 46,44 %

2018 – 44 %

2019 – 43,1 %

2020 – 42,5 %

2021 – 43,9 %

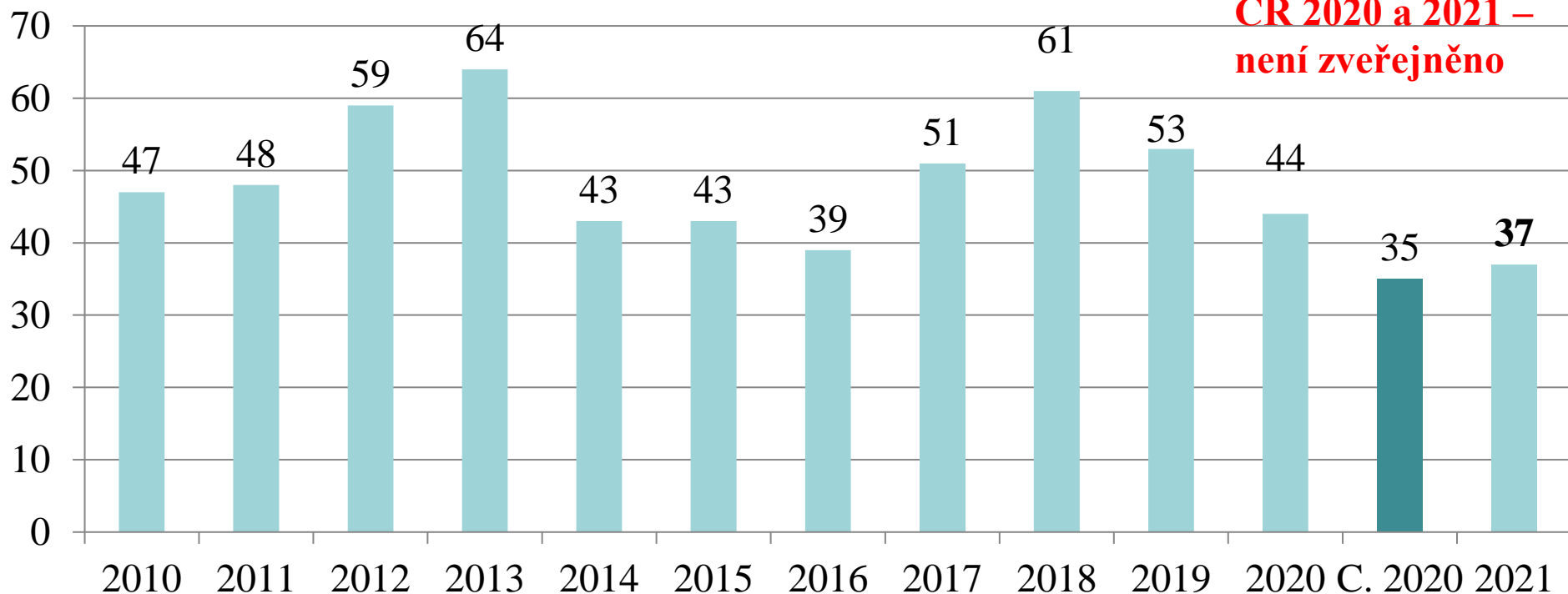
BRKO

- **cíl:** Snížit max. množství BRKO ukládaných na skládky - v roce 2020 max. 35 % hm. z celkové produkce v roce 1995

ČR I.22 v r. 2018
Podíl skládkovaných
BRKO – 61 %
ČR 2020 a 2021 –
není zveřejněno

Podíl skládkovaných BRKO

%

BRKO

- Zahrnuje odpady sk. 20 – papír a lepenka, textil, biolog. odpad ze zahrad a parků, dřevo, odpad z kuchyní a stravoven, SKO a VO, odpad z tržišť.
- výpočet – srovnávací hodnota roku 1995 byla 148 kg, od r. 2021 je 211 kg!!, střední stav obyv., přepočtový koef.
- **2016** – SKO zpracovaný na skládce uložen jako odpad sk. 19.
- V roce **2017** na skládku uloženo o 21,5 tis tun odpadu 200301 + 200307 více než v roce 2016; **2018** další nárůst skládkování SKO a VO; **2019** a **2020** pokles D1, **2021** nárůst o 12 %;
- koeficient - podíl BRKO v SKO 2018 – 38 %, 2019 - 33 %, od 2020 30 %
- **K zajištění plnění cíle bude nutno odklonit SKO od skládkování.**
- ***cíl není plněn***

SKO a objemný KO

Skládkování – nárůst o 12 %

rok	2017	2018	2019	2020	2021
SKO	70 731 t	87 953 t	85 353 t	73 919 t	86 106 t
obj. KO	16 403 t	21 058 t	22 066 t	21 186 t	28 624 t
Součet	87 134 t	109 011 t	107 419 t	95 105 t	114 730 t

↑ 25 %

↓ 1,5

↓ 11

↑ 12

Celkem	121 233 t	144 687 t	142 889 t	123 612 t	138 701 t
podíl	72 %	75 %	75 %	77 %	83 %

Typy producentů SKO a obj. KO

30 % firmy

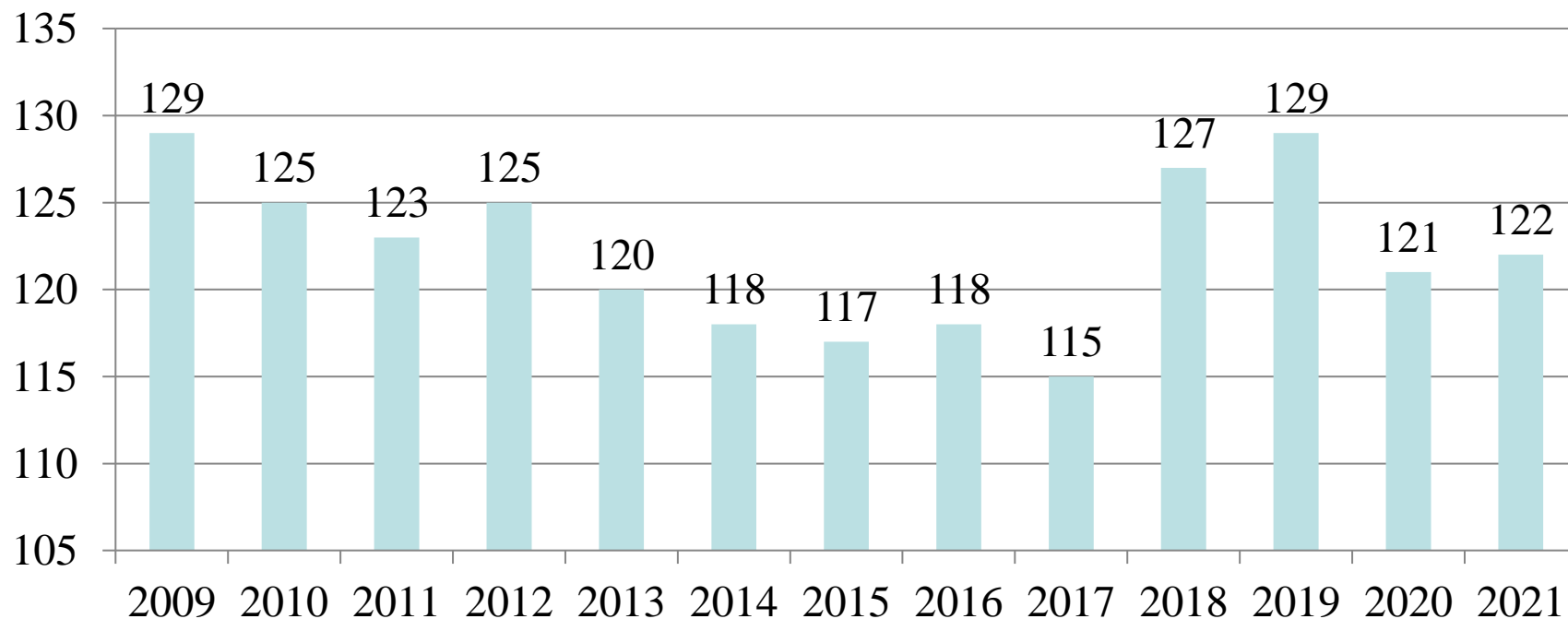
70 % obce

Směsný komunální odpad

- **cíl:** SKO (po vytrídění BRKO, NO a materiálově využit. složek) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených
 - obce 70 - 75 % produkce

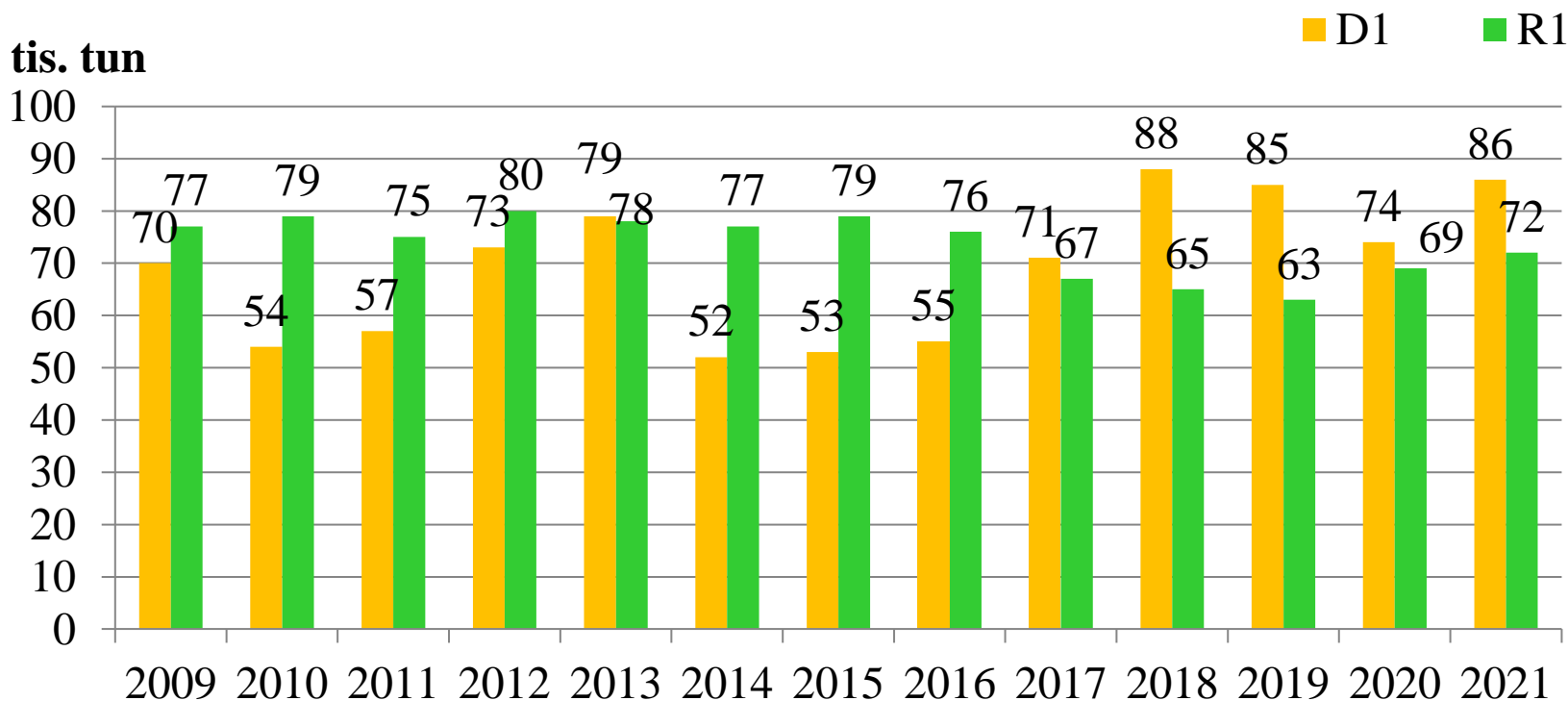
tis. tun

Produkce SKO

Nakládání s SKO

- v roce 2017 prvně převládlo D1 nad R1, 2018 – nejvyšší D1, kdy produkce byla 127 tis. t
- **2021 - D1** výrazný nárůst, **R1** nárůst
- celková kapacita spalovny cca 120 tis. tun odpadů/rok

Nebezpečné odpady

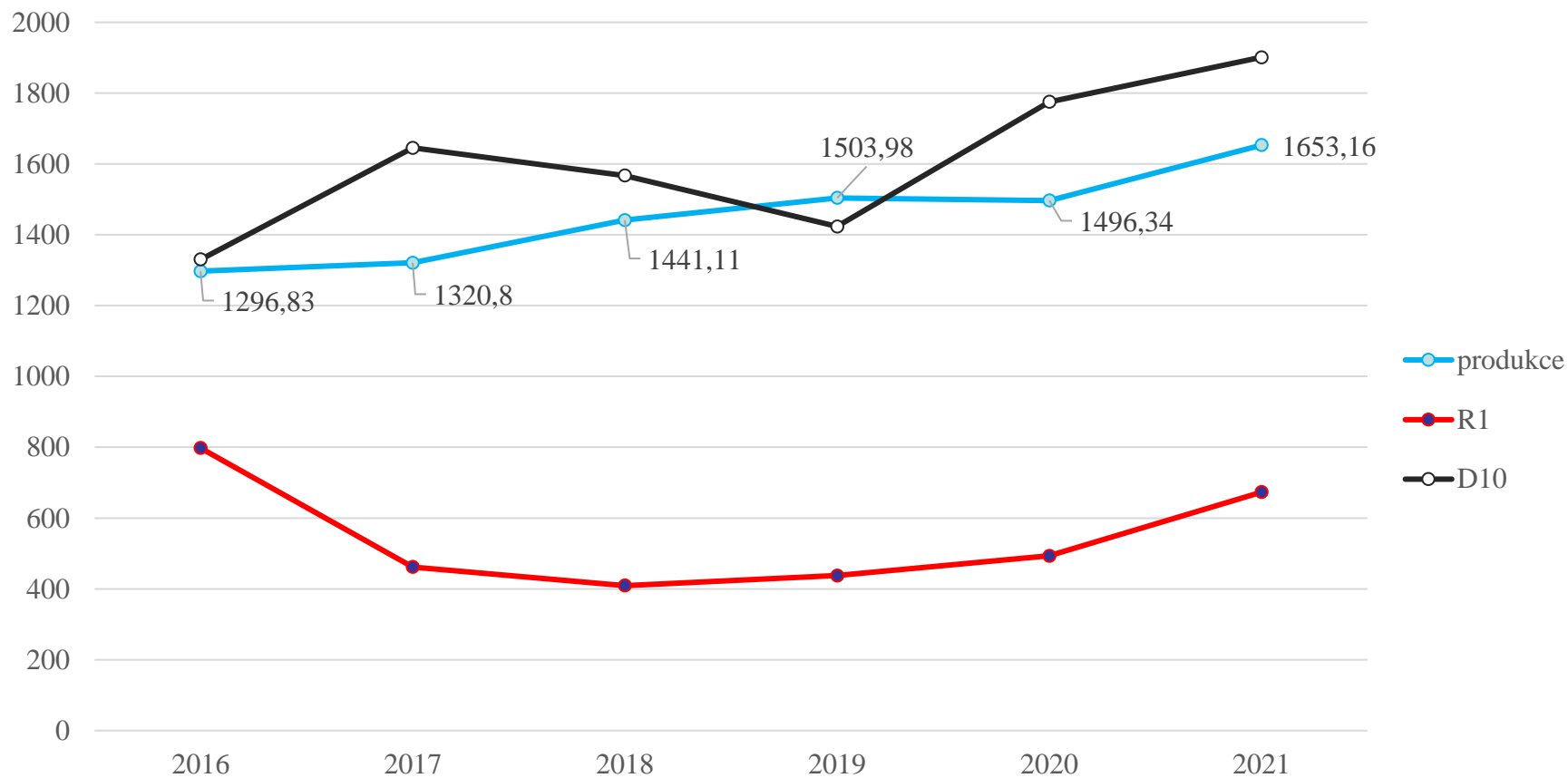
■ cíle:

- a) Snižovat měrnou produkci NO
 - b) Zvyšovat materiálové využívání NO
 - c) Minimalizovat negativní účinky na zdraví lidí a ŽP při nakládání
 - d) Odstranit staré zátěže s výskytem NO
-
- **podíl NO na celkové produkci odpadů 7,4 %/r. 2021** (2017 necelých 10 %, 2018 nec. 9 %, 2019 a 2020 8,3 %), **ČR – 4,1 %**
 - **celková produkce v r. 2021 – 86,18 tis. tun** (2017 – 90 tis., 2018 – 95,8 tis., 2019 - 96 tis., 2020 – 89,1 tis. t)
 - produkce NO na obyvatele 197 kg (2017 – 201 kg, 2018 - 217 kg, 2019 – 216,8, 2020 - 201), **celorepublikově 2021 – 156 kg**
 - v LK výskyt technologií s velkou produkcí NO – technologie na zpracování NO, automobilový průmysl

Nebezpečné odpady

- LK v roce 2017 nabídl vybraným firmám spolupráci při realizaci odpovídajících opatření – bez zájmu, firmy mají ISO
- **materiálové využití** – 7,66 % z celkové produkce NO v roce 2020 (od r. 2017 kolem 7 %; možnost materiálového využívání závisí na složení NO, které není známo; *některé NO je možné pouze odstraňovat*)
- **sanace ekologických zátěží** – kraj dostupné seznamy prověřuje a aktualizuje, finančně se podílí na jejich odstraňování / zpracování analýzy rizik – realizované: sklad PCB v Dubé, sanace kontaminace kreosot. olejem Srní, analýza rizik Jesenný ad.

Odpady sk. 18

VPŽP a BRO z kuchyní a stravoven

- **cíle:**

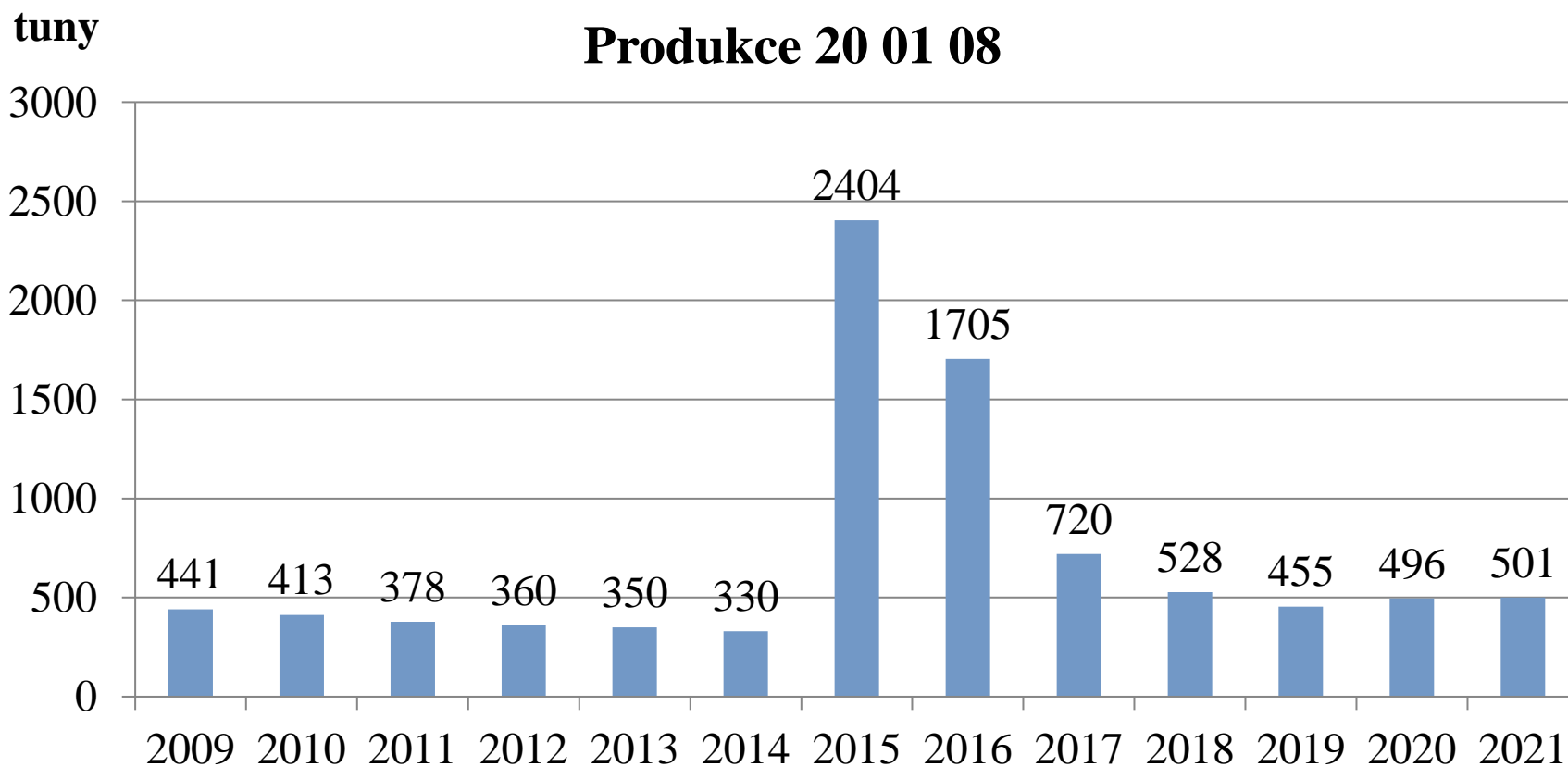
- a) Snižovat množství BRO z kuchyní a stravoven a VPŽP v SKO pocházející ze stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení, školy ad.)
- b) Správně nakládat s BRO a s VPŽP z kuchyní a stravoven

odpad 20 01 08

r. 2018 / 2019 / 2020 / **2021** - produkce 528 / 455 / 496 / **501** t

- zákaz zkrmování zbytků HZv
- někteří původci tyto odpady řeší pořízením elektrického kompostéru, který minimalizuje vznik tohoto odpadu a eliminuje jeho rozložitelnost (hygienizace), výstupem je odpad nikoliv výrobek
- při předání do kafilerky jde VPŽP mimo režim zákona o odpadech – upřesnění v novém zákoně, kafilerka tyto odpady neviduje

VPŽP a BRO z kuchyní a stravoven

VPŽP – gastroodpady

- OŽPZ ve spolupráci s dalšími odbory - osloveny p. o. zřizované LK s cílem zjistit, jak nakládají s gastroodpady a zda mají zájem o pomoc při řešení s tokem tohoto druhu odpadu
- zpracován leták a jednoduchá příručka – orientace v legislativě, zahrnuty také jedlé oleje a tuky
- MŽP osloveno, zda podpoří pořízení gastrokompostérů – odpověď negativní

Sít' zařízení

- **cíl:** Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní sít' zařízení k nakládání s odpady na území LK
- provoz zařízení povoluje krajský úřad v rámci výkonu přenesené působnosti (správní řízení) – podané žádosti nelze ovlivnit
- budování nových, modernizace stávajících zařízení k využívání odpadů - doposud podpora z OPŽP na základě vyjádření KÚLK
- kraj má omezené nástroje na ovlivnění podnikatelských aktivit

Odpady odložené mimo místa k tomu určená

▪ cíle:

a) Omezit odkládání odpadů mimo místa k tomu určená

b) Zajistit správné nakládání s odpady odloženými mimo místa k tomu určená a s odpady, jejichž vlastník není znám

= černé skládky

- do konce r. 2020 legislativní kompetence obecní úřady – přestupky podle zákona o odpadech (185) a o obcích - k odpovědnosti mohl být donucen vlastník pozemku nebo původce nelegálního stavu

Černé skládky

- od r. 2021 řešeno zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech – v kompetenci ORP - § 14 - **nezákonně soustředěný odpad**
- SFŽP poskytuje dotace ORP za určitých podmínek
- <http://www.zmapujto.cz/> - platforma pro monitoring černých skládek v ČR
- občan může černou skládku zaměřit pomocí mobilní aplikace a následně ji nahlásit, dnes občané mohou nahlašovat různé poruchy v obci (např. osvětlení)

Závěr

- zodpovědnost za nakládání s odpady je na původcích (také obce), kraj/KÚ může zasahovat omezeně
- kraj ze svého (omezeného) rozpočtu podporuje projekty, které pomáhají naplňování aktuálního POH
- kraj podporuje projekty při vydání stanovisek pro žádosti OPŽP
- při vyhodnocování nelze zohlednit mezikrajské toky odpadů

Aktualizace POH LK

- zadáno VŠB Ostrava - v prosinci 2022 uzavřená smlouva
- zpracování probíhá podle starého zákona o odpadech (stanoveno přechodnými ustanoveními nového zákona), tzn. kraj zpracovává v samostatné působnosti – závazná část bude vyhlášena OZV kraje
- v současné době probíhá zjišťovací řízení
- doba platnosti bude prodloužena do června 2026
- předpoklad zhotovení do konce r. 2023